

Astotā nodaļa.

Divu uzskatu (domāšanas) skolas ar divām pretējām teoloģijām.

Iepriekšējā nodaļā mēs apspriedām koncilus un dažādus ticības "kredo", kuri veicināja Trīsvienības doktrīnas attīstību. Šajā nodaļā mēs redzēsim, ka viss Nikajas koncila strīds notika starp divām uzskatu (domāšanas) skolām. Viena bija Aleksandrijas skola Ēģiptē, bet otra – Antiohijas skola Sīrijā. Mēs redzēsim arī to, ka antagonisms (neatrisināmas pretrunas) starp viņiem nepārprotami izpaudās Aleksandrijas bīskapa (attiecināmi Aleksandra) un viena no viņa vecākajiem, vārdā Ārijs, uzskatos. Mēs redzēsim arī to, ka Ārija domāšanas veids bija ļoti līdzīgs, pat daudzējādā ziņā tāds pats, kā Elenai Vaitai.

Aleksandrs pret Āriju.

Lai saprastu Nikajas koncilā radušos strīdu, kas galu galā noveda pie pašas pirmās Trīsvienības doktrīnas radīšanas (formulēšanas), vispirms mēs aplūkosim Teodoretu (m.ē. 393. - 457.) uzrakstīto. Viņš rakstīja Baznīcas vēsturi pēc Eusebija no Cēzarejas (m.ē. 260. – 339.). To darīja arī Sozomons (m.ē.380–450) un Sokrats no Konstantinopoles (m.ē. 380–450). Teodorets rakstīja par laika periodu starp strīdu sākumu ar Āriju (318. g.) līdz 428. gadam.

Teodoreta stāstā ir iekļauta vēstule, kurā Aleksandrs izskaidroja gan savus, gan sekotāju uzskatus. Tieši šie uzskati vēlāk veidoja sākotnējo Trīsvienības doktrīnas pamatu. Mēs redzēsim arī to, ka šajā stāstā ir Ārija vēstule, kurā paskaidrots, kāpēc viņu un viņa sekotājus sauca par ķeceriem. Salīdzinot šīs divas vēstules, mēs varam redzēt atšķirību abu pretējo pušu uzskatos.

Aleksandrijas bīskaps (Aleksandrs) rakstīja: ... - "Mūsu mācība vēsta, ka Dēls ir nemainīgs un neizmaināms, pašpietiekams un pilnīgs, tāpat kā Tēvs, tikai vienīgi Viņam nav Viņa Tēva "nedzimšana". Viņš ir precīzs un tieši līdzīgs Sava Tēva tēlam. Jo ir skaidrs, ka tēls satur pilnīgi visu, un tam pateicoties ir sasniegta vislielākā līdzība, kā Tas Kungs mums mācīja, sakot: "Mans Tēvs ir lielāks par mani." ([Teodoreta Baznīcas vēsture, 1. grāmatas 3. nodaļa "Aleksandrijas bīskapa Aleksandra vēstule Konstantinopoles bīskapam Aleksandram"](#))

"Nemainīgs" ir fiksēts, pastāvīgs un neizmaināms. Tas liek domāt, ka Dēls pat sava iemiesojuma dēļ nebija pakļauts izmaiņām un nevarēja mainīties. Kā mēs redzēsim vēlāk, Aleksandrijas Aleksandrs teica to pašu. Tas bija pretrunā Ārijam, kurš teica, ka Dēls varētu mainīties. Aleksandra atsauci uz Jēzus vārdiem: "Mans Tēvs ir lielāks par mani" viņš uzskatīja par šīs sākotnējās koncepcijas apstiprinājumu. Kā jau esam atzīmējuši iepriekšējās nodaļās, šī pati Kristus koncepcija bija agrīnās Kristietības galvenā pārliecība. Nemiet vērā, ka Aleksandrs saka, ka vienīgā atšķirība starp Tēvu un Dēlu ir tā, ka Dēlam "trūkst tikai Viņa Tēva nepiedzimšana". Citiem vārdiem sakot, vienīgā atšķirība starp Tēvu un Dēlu ir tāda, ka Dēls ir dzimis, bet Tēvs nav dzimis (nedzimis - mūžīgs). Tas nozīmētu, ka, izņemot šo viņu eksistences aspektu, abas šīs Dievišķās Personības ir pilnīgi vienādas. Tas ir apmēram tas pats, kas mums tiek teikts caur Praviešu Garu.

1897. gadā Elena Vaita publikācijā "Padomi Jauniešiem" rakstīja: ... - "Kopš mūžības Tēvs un Dēls bija pilnībā vienoti. Viņi bija divi, un tie gandrīz neatšķīrās viens no otra; tomēr divi personībā, bet viens garā, sirdī un raksturā." ([Elena Vaita, Padomi jauniešiem, 1897. gada 16. decembris, Jaunais bauslis, 1. daļa](#))

Šeit mēs redzam Elenas Vaitas teikto, ka Tēvs un Dēls nebija gluži vienādi. Vēlāk šajā nodaļā mēs atkal redzēsim, ka viņa teica, ka Dieva Dēls ir dzimis no Tēva. Savu vēstuli Aleksandrs turpināja ar domu: ... - "Un saskaņā ar to mēs ticam, ka Dēls vienmēr ir pastāvējis no Tēva; jo Dēls ir Viņa Godības atspulgs un burtisks Viņa Tēva būtības attēls. Bet neļaujiet vārdam "vienmēr" pievilt kādu no cilvēkiem, lai tie neiedomātos, ka Dēls ir nedzimis, kā apgalvo daži, kuru intelekts ir kā aklajiem: jo apgalvojums, ka Viņš bija, ka Viņš vienmēr ir bijis, pirms visiem laikiem, nenozīmē, ka Viņš nebūtu dzimis." ([Teodoreta Baznīcas vēsture, 1. grāmatas 3. nodaļa "Aleksandrijas bīskapa Aleksandra vēstule Konstantinopoles bīskapam Aleksandram"](#))

Ievērojiet šeit likto uzsvaru uz "vienmēr pastāvēja no Tēva". Kopā ar savu slaveno presbiteru Atanāziju Aleksandrs bija galvenais Trīsvienības doktrīnas ieviešanas atbalstītājs Kristietībā. Šeit viņš saka, ka Dēls vienmēr ir "dzimstošs" no Tēva. Tas vienmēr ir bijis ortodoksālā trinitārisma princips. Ir svarīgi atzīmēt, ka Aleksandrs teica, ka, kaut arī Dēls ir pastāvējis vienmēr, Viņš joprojām ir "dzimšanas procesā" no Tēva. Starp citu, pastāv viedoklis, ka Trīsvienības doktrīnas pamatidejas autors ir Atanāzijs, nevis Aleksandrs.

Kristus "piedzimšanas" aspekts ir ticības pamatā arī tiem kristiešiem, kas neatbalsta trīsvienību, un lai gan anti-trinitāristi to sludina, tomēr viņi neizmanto Kristus "mūžīgās dzimšanas" ideju. Tas ir tāpēc, ka viņi

uzskata, ka Rakstos nav pierādījumu šādam apgalvojumam. Viņi (anti-trinitāristi) uzskata, ka tas ir viens un no galējiem pieņēmumiem, uz kuriem balstījās sākotnējā Trīsvienības doktrīna.

Ņemiet vērā arī to, ka Aleksandrs saka, ka tie, kas uzskata, ka Dēls nav dzimis (kā šodien saka daudzi SDA), "viņu intelekts ir akls". Tas, iespējams, tā tika skaidrots attiecīgi tāpēc, ka tad būtu iespējams pamatot (ja Dēls nepiedzimst), ka ir divi dievi. Sakot, ka Dēls ir dzimis no Tēva, Dēlu sauc par "dzimušo" Dievu, kaut arī no Tēva atsevišķa persona.

Interesanti atzīmēt, ka Aleksandra vēstules tulkojums, kas citēts grāmatā "Divas Republikas" (šī ir grāmata, kuru sarakstījis A.T. Džonss, kurš bija viens no galvenajiem runātājiem slavenajā Mineapoles konferencē 1888. gadā), tas pats teikums tiek tulkots sekojoši (Teodoreta Baznīcas vēsture tika pārtulkota arī angļu valodā, tāpēc ir pieejami dažādi tulkojumi): ... - "Bet lai nevienam no tā nerodās pieņēmums, ka Dēls ir nedzimis, kā uzskata daži cilvēki ar garīgiem trūkumiem: teikt to, ka Viņš bija, ka Viņš vienmēr ir bijis un ka Viņš pastāvēja pirms visiem laikmetiem, nenozīmē, ka Viņš varētu būt nedzimis." (Aleksandrijas bīskapa vēstule Konstantinopoles Aleksandram no Teodoreta Baznīcas vēstures, citēta AT Jones grāmatā "Divas republikas", 333. lpp.).

Lai kāds tulkojums tiktu izmantots, ir acīmredzams, ka Aleksandrijas bīskaps necienīja tos, kuri uzskatīja, ka Dēls varētu nebūt dzimis.

Kas ir ķeceri?

Teodoreta rakstītajā Baznīcas vēsturē ir iekļauta Ārija vēstule. To Ārijs uzrakstīja savam draugam un ticības biedram Eusebijam no Nikomēdijas. Šajā vēstulē, tāpat kā Aleksandrs savā vēstulē, Ārijs skaidro gan savus, gan savu sekotāju uzskatus. Salīdzinot šos uzskatus ar Aleksandra vēstulē rakstīto (skat. iepriekš), mēs varam viegli atšķirt abas uzskatu (domāšanas) skolas, un varam redzēt, kuri pašlaik ir anti-trinitāri, un tie, kuri tagad ir ar trinitāriem uzskatiem.

Ir ļoti interesanti, ka savā vēstulē par Aleksandra un viņa sekotāju uzskatiem (kuru principi ir aprakstīti Aleksandra vēstulē iepriekš) Ārijs saka: ... - "Tā ir nekrietnība, kuru mēs nevaram uzklaut, pat ja ķeceri draud mums ar tūkstoš nāves gadījumiem." (Teodoreta Baznīcas vēsture, 1. grāmatas 3. nodaļa, "Ārija vēstule Eusebijam Nikomēdijai")

Pievērsiet uzmanību tiem, kurus Ārijs sauc par "ķeceriem". Tas tiešām ir ļoti svarīgi. Ārijs par ķeceriem sauc tos, kuri tic tāpat kā Aleksandrs (šodien trinitāristi). Viņš saka, ka Aleksandra uzskati neatbilst tam, ko, pēc viņa domām, toreiz parasti mācīja 4. gadsimta Kristietībā (skat. iepriekšējo nodaļu, kur teikts, ka agrīnās Kristietības vairākums vai lielākā daļa ticēja, ka Dēls ir "piedzimis"). Tādējādi šķiet, ka Kristus dzimšana, bez galēji spekulatīviem uzskatiem par "mūžīgo dzimšanu", bija agrīnā Kristīgā ticība.

Gan Aleksandrs, gan Ārijs bija vienprātis, ka Kristus ir dzimis. Agrīnā Kristietībā tas nekad nav bijis strīdu objekts. To var redzēt Aleksandra piezīmēs par tiem, kuri netic Kristus burtiskajai dzimšanai, ka viņi ir "akli". Interesanti atzīmēt, ka mācītājs A.R. Whitham savā grāmatā "Kristīgās Baznīcas Vēsture" saka: .

.. - "Pirmkārt, ariānisms apgalvoja, ka pārstāv Baznīcas sākotnējo ticību un apgalvoja, ka tās pretinieki ir īsti novatori." (A.R. Whitham, Kristīgās Baznīcas Vēsture, 187. lpp., "Arianisms")

No tikko lasītā, ko Ārijs teica par "ķeceriem", tiešām šķiet, ka tieši tā ticēja šis presbiteris, tāpēc viņa ticība nebija Jauna ticība, bet gan sākotnējās Kristietības aizstāvība. To apstiprina fakts, ka trinitārisms, par kuru šīs diskusijas galu galā pārvērtās, bija Jauna ticība (jauna veida) Kristīgā ticība. Tas noteikti nebija kaut kas tāds, kas jau bija vispārpieņemts Kristietībā. Tāpēc šādas domstarpības radās Nikajas koncilā. Ja par to ir šaubas, tad jājautā tikai, kāpēc pārliecinošais vairākums šajā koncilā klātesošo bīskapu nevēlējās parakstīt Ticības apliecību. Ja tajā laikā Ticības apliecībā būtu rakstīts par vispārpieņemto Kristietības ticību, tad par to nebūtu tik daudz strīdu, bet bīskapi būtu apliecinājuši Ticības apliecību bez protesta. Tāpēc sākumā viņi atteicās to parakstīt, lai gan galu galā tika pierunāti to darīt.

Pētot agrīno Baznīcas Tēvu rakstus, atklājas, ka, lai gan viņi visi teica, ka Kristus ir dzimis, tomēr netika uzsvērts, ka Viņš ir "mūžīgi dzimstošs". Šis viedoklis tika izstrādāts tikai vēlāk, līdz Nikajā tas ieguva strauji augošu pārspeku. Pēc Nikajas koncila Kristietībā turpināja dominēt ticība nevis "Nikajas Ticības apliecībai", bet gan tam, ko mūsdienās mēdz dēvēt par "pus-ariānismu", lai gan es neuzskatu par saprātīgu dot nosaukumu kādai ticības grupai.

Ticības aizstāvēšana.

Tieši tāpat kā Ārijs to darīja savulaik, šodien to dara arī anti-trinitārie SDA. Viņi vienkārši aizstāv SDA Baznīcas sākotnējo ticību, kāda tā bija pirms SDA attīstīja savu trīsvienību. Un atkal vēsture atkārtojas.

Nākamajās nodaļās mēs redzēsim, ka 1919. gadā - tas ir, tikai 4 gadus pēc Elenas Vaitas nāves - daži SDA vadītāji apņēmīgi uzstāja, lai mūsu draudze atbrīvojas no ticības, ka Kristus ir dzimis kaut kad mūžībā. Pie tam mūsu konfesija tā ticēja jau ilgu laiku. Citiem vārdiem sakot, tūlīt pēc Elenas Vaitas nāves daži no mūsu vadītājiem pieprasīja atzīt "Kristu", kurš bija līdzbūtīgs ar Tēvu, tā kā tas ir jebkurā Trīsvienības doktrīnas versijā. Tas bija pats pirmais solis, lai attīstītu ticību Trīsvienībai.

Turpinot savu viedokli, ka Ārijs ir kļūdījies savās pārliecībās, teologs A.R. Whitham ([mēģinot arī pamatot savu pārliecību, ka trinitārisms ir pareizs](#)) mēģina diskreditēt Āriju: ... - "Pilnīgi iespējams, gudri manipulējot ar Rakstiem vai agrīno Kristiešu autoru vienkāršajiem, neuzmanīgajiem izteikumiem, viņš ir izveidojis ticamus argumentus saviem apgalvojumiem." ([Turpat](#))

Šeit Ārijs tiek apsūdzēts par Svēto Rakstu ļaunprātīgu izmantošanu. Ņemiet vērā, ka A.R. Whitham saka "diezgan iespējams", kas nozīmē, ka tas ir tikai viņa pieņēmums. ([mēs jau esam atzīmējuši, ka lielāko vairākumu Ārija rakstu lika iznīcināt Nikajā](#))

Lielākajā daļā uzrakstīto vēstuļu teikts, ka Ārijam bija ne tikai sirsnīgs kristīgs raksturs, bet viņš bija arī izcils Svēto Rakstu pētnieks. Viņi arī saka, ka, izmantojot tikai Rakstus, neviens nevarēja atspēkot Ārija teoloģiju. Tieši tāpēc, lai varētu Nikajas koncilā uzrādīt viņa uzskatos kļūdas, tika uzskatīts par vajadzīgu lietot vārdus un jēdzienus, kurus var atrast tikai ārpus Rakstiem ([skat. Iepriekšējo nodaļu](#)). Šie bija galvenie iebildumi pret Nikajas Ticības apliecību ne tikai Ārijam, bet arī lielākajai daļai klātesošo bīskapu. Citiem vārdiem sakot, lai uzvarētu Āriju, beigās pieņemtais "kredo" izgāja ārpus Svētu Rakstos robežām.

Šeit A.R. Whitham mēģina pateikt, ka, ar labi pārdomātu Bībeles tekstu apstrādi un, iespējams, arī gudri izmantojot agrīno Kristiešu rakstnieku brīvi formulētos izteikumus, Ārijs mēģināja likt noticēt, it kā viņa uzskati būtu "sākotnējā baznīcas ticība." A.R. Whitham nepiedāvā pierādījumus šīm apsūdzībām.

Viņš vēl saka: ... - "Kristus "dievišķību" pat paši apustuļi tikai pamazām sāka izprast, vēl kamēr Skolotājs atradās uz zemes. Vēstulē "Ebrejiem" pēc Viņa debesīs pacelšanās viņi protams uzsvēra Kristus, - izredzētā un svaidītā Izraēla un pasaules Pestītāja, - cilvēcību." ([Turpat](#))

Tā patiešām ir taisnība, taču, lasot starp rindām un nevēloties sagrozīt A.R. Whitham teikto, šķiet, ka viņš izvērza domu, ka Kristus dievišķību apustuļi nebija pietiekami uzsvēruši, kā daži to domā.

Sākotnējo strīdu starp Aleksandru un Āriju izraisīja pārmērīga Kristus "dievišķības" uzsvēršana, ignorējot iemiesošanās iespējamās sekas. Šodien tas nav izņēmums SDA. Šķiet, ka iemiesojumam vai iemiesošanās iespējamām sekām netiek pievērsta pietiekama uzmanība, kad trīsvienības aizstāvji izdara secinājumus par Kristus pirmseksistenci. Visticamāk tas vispār netiek apsvērts. Mēs redzēsim, ka tas ir atkārtojums tam, kas notika 4. gadsimtā Nikajā.

Visa šī trīsvienības debašu problēma ir, ka trīsvienības atbalstītāji, šķiet, savā teoloģijā ignorē iemiesošanās iespējamās sekas. Citiem vārdiem sakot, viņi izgudroja savu Trīsvienības formulu, nedomājot par kristoloģiju. Tas ir tāpēc, ka viņi atzīmēja visu, ko Svētie Raksti saka par Kristus dievību, bet neņēma vērā, ka Kristus varēja grēkot un zaudēt savu eksistenci. Citiem vārdiem sakot, viņi apzināti uzsvēra Tā "dievišķību" uz "cilvēcības" rēķina. Kā E. Glens Hinsons izteicās savā grāmatā "Agrīnā baznīca": ... - "Aleksandrijas un Antiohijas skolas pilnīgi atšķirīgi tuvojās Kristus mācībai: Aleksandrija to darīja "no augšas", tas ir, uzsverot dievišķo, Bet Antiohijas skola "no apakšas", tas ir, uzsverot cilvēcību." ([E. Glens Hinsons, Agrīnā baznīca, 230.-231. Lpp., "Cilvēku plosīta strīpa"](#))

Ja Ārija raksti tiktu saglabāti, vairāk nekā iespējams, mēs tajos redzētu, ka viņš sprieda tāpat kā Elena Vaita. To mēs varam redzēt no tā, ko citi ir rakstījuši par viņa uzskatiem. Tas nozīmē, ka, tā kā viņi sauca Āriju par ķecerī, viņi to pašu teiktu arī par Elenu Vaitu. Šodienas SDA vajadzētu par to pārdomāt. Aleksandrs acīmredzami nebūtu vienisprātis ar Elenu Vaitu, lai gan viņi abi uzskatīja, ka Kristus ir patiess Dieva Dēls. Mēs to redzēsim nākamajās nodaļās.

Saskaņā ar to, ko mēs esam uzzinājuši caur Praviešu Garu, fakts, ka Kristus ir Dieva Dēls, nepadarīja Viņu par grēkot nespējīgu. Elena Vaita patiešām teica ļoti skaidri, ka iemiesošanās dēļ, atšķirībā no savas pirmspastāvēšanas, Viņš varēja krist (tātad varēja grēkot). Tas ir detalizēti aplūkots trīspadsmitajā nodaļā.

Tas mums parāda Dieva nepārspējamo mīlestību pret cilvēci. Lai glābtu cilvēci no grēka, Dievs bija gatavs riskēt un nostādīt Savu Dēlu tādā stāvoklī, lai Tas varētu tikt kārdināts un Tas varētu grēkot, kā arī pieļāva iespēju Tam pārtraukt savu eksistenci, ja Tas būt grēkojis. Kāda nepārspējama mīlestība!!! Mēs to sīkāk aplūkosim nākamajās nodaļās.

Uzskatu konflikts.

Vēstulē, kas tika atrasta Teodoreta pierakstos, Ārijs stāsta par savu un sekotāju pārliecību: ... - "Bet mēs runājam un ticam, un mēs esam mācījuši un mācam, ka Dēls nav nedzimis un nekādā ziņā nav nedzimušā sastāvdaļa; un ka Viņa eksistence nav atkarīga no citas matērijas; bet ka pēc Paša gribas un padoma Viņš pastāvēja līdz šim un pirms gadsimtiem kā pilnīgs Dievs, tikai dzimis un nemainīgs, un ka pirms Viņa dzimšanas, radīšanas, ieņemšanas vai uzstādīšanas Viņš vēl nebija. Jo Viņš nebija nepiedzimušais." (Teodoreta Baznīcas vēsture, 1. grāmatas 3. nodaļa, "Ārija vēstule Eusebijam no Nikomēdijas.")

Tāpat kā Aleksandrs, kā arī pārliecinoši lielākā daļa tajā laikā dzīvojošo kristiešu, arī Ārijs uzskatīja, ka Kristus ir Dieva Dēls, kas nozīmē, ka Viņš ir dzimis no Tēva. Mēs atkal varam redzēt arī to, ka, kā ticēja Aleksandrs, tāpat Ārijs ticēja, ka Dēls ir Dievs, lai gan viņš (*izskaidroja gan līdzīgi*) tomēr to neizteica tieši tādos pašos vārdos, kā to darīja Aleksandrs.

Pretēji tam, ko daudzi saka, ka viņš it kā būtu ticējis Dēla "radīšanai", Ārijs nesaka, ka Dēls bija radīta būtne. Viņš to ļoti skaidri paskaidro, un patiešām saka, ka "pēc savas gribas un padoma Viņš [Dieva Dēls] pastāvēja līdz laikam un pirms gadsimtiem kā pilnīgs Dievs, tikai dzimis un nemainīgs". Ārijs ticēja, ka Dieva Dēls ir pats dzimis Dievs, nevis ka Viņš ir radīta būtne. Tāpēc es saku, ka Ārija un viņa uzskati mūsdienās tiek ļaunprātīgi izmantoti. Protams, tie ir ļoti sagrozīti.

Piezīme. Ārijs saka, ka savā pirmseksistencē Dēls bija "nemainīgs". Šeit Ārijs nedomāja par iemiesoto Kristu. Viņš vienkārši visiem, kas lasīja viņa vēstuli, skaidroja savu ticības redzējumu par Dēlu, pirms Viņš (Dēls) atstāja Debesis. Ārijs ticēja Kristus dievībai, kas nozīmēja, ka Kristus ir Dievs. Tas ir vienīgais iemesls, kāpēc viņš varētu teikt, ka Dēls savā pastāvēšanas laikā nemainījās. Ja viņš domātu, ka Kristus ir radīts kā eņģeļi, tad viņš ticētu, ka Viņš spēj mainīties savā pirmseksistences laikā (uz ko Lucifers bija spējīgs), nevis saglabāt "nemainīgumu".

Sozomons (ap m.ē. 380. - 450. g.) savā Baznīcas vēsturē par Āriju saka: ... - "Būdams ārkārtīgi izveicīgs loģikas lietotājs (*jo viņš (Ārijs), kā saka, nebija bez pieredzes pat šādos pētījumos*), viņš pilnīgi iegrīma absurdos strīdos un ar pārdrošību sludināja baznīcā to, ko neviens pirms viņa nekad nebija ieteicis, proti, ka Dieva Dēls cēlies "no kaut kā neeksistējoša" un ka "bija, kad Viņa vēl nebija". Un ka Tam bija brīva griba, ka Viņš bija spējīgs uz tikumu vai netikumu, un ka Viņš tika radīts un izveidots. Tā viņš (Ārijs) izteica vēl daudz citu līdzīgu paziņojumu, ko cilvēks ar šādu viedokli vien varētu apgalvot. (*Sozomon, taken from A New Eusebius by J. Stevenson, revised by W.H.C. Frend*)

Šeit mums jāsaprot, ka Sozomons nekad nav saticis Āriju, kā arī viņš nebija lasījis detalizētu skaidrojumu par šī presbitera uzskatiem. Tas ir tāpēc, ka visus Ārija rakstus lika iznīcināt Nikajā. Tāpēc skaidrojumu, kam ticēja Ārijs, Sozomons ieguva paļaujoties uz to, ko citi viņam par viņu teica. Arī no viņa izteicienu lietošanas var redzēt, ka viņš bija ļoti tendenciozs (noskaņots par labu) tam, kas šodien ir izaudzis par Trinitārismu. Nākamajā nodaļā redzēsim, ka Trinitārisms līdz tam laikam bija jau kļuvis par Romas Valsts reliģiju viņa dzīves laikā. Tā bija topošās pāvestības darbība.

Ir ļoti svarīgi atzīmēt, ka, pēc Sozomona domām, Ārijs uzskatīja, ka Kristum ir "brīva griba" un tāpēc viņš var grēkot ("spējīgs uz tikumu vai netikumu"). Sozomons šo konkrēto iemiesošanās rezultātu uzskatīja par vienu no Ārija "absurdajiem argumentiem". Citiem vārdiem sakot, Sozomons teica, ka Ārijs ticēja, ka Dēls spēj mainīties. Tas bija saistīts ar izpratni par iemiesošanu. Šie Sozomona vārdi ir ļoti līdzīgi tam, ko Aleksandrs teica savā vēstulē (*citēts iepriekš*).

Tas ir tad, kad bīskaps teica: ... - "Vai tie nav tie vārdi, ... "Mans Dēls tu esi, Es šodien Tevi esmu dzemdinajis", kuri skaidri parāda dabisko Dēlu, kad Tas Tēvam piedzima, kura mantojums ir nevis no centīgas uzvedības vai morālo vingrinājumu izpildes panākumiem, - bet gan no dabiski iegūtās

individualitātes? No tā izriet, ka vienpiedzimušā Tēva Dēla dzimums nevar krist; kamēr saprātīgu būtņu pazušana ir pilnībā iespējama, jo tie pēc būtības nav Viņa dēli, bet tikai rakstura atbilstības dēļ un ar Dieva dāsnumu adoptēti, kā rakstīts Rakstos: ... "Dieva dēli vēroja, ka cilvēku meitas bija skaistas, un tie ņēma tās sev par sievām," un tā tālāk". (Aleksandrijas Aleksandrs Konstantinopoles Aleksandram, Teodoretā Baznīcas vēsture, 1. grāmata 3. nodaļa, 38. lpp.)

Aleksandrs, tāpat kā daudzi mūsdienu trinitāristi, uzskatīja, ka Dieva Dēls "nav spējīgs krist", un tas nozīmē, ka Viņš nevar grēkot. Tas ir tas pats, ko teica Sozomons (skat. iepriekš). Aleksandrs ļoti naidīgi izturējās pret Ārija uzskatiem. Vēstulē, kuru Aleksandrs rakstīja saviem garīdzniekiem, viņš vairāk vai mazāk puda tādu pat attieksmi. Viņš teica: ... - "Tāpēc, kad kāds viņiem [ariāņiem] jautāja, vai Dieva Vārds var mainīties, kā tas notika ar velnu, un viņi nepabaidījās teikt: ... "Jā, protams, Viņš varēja; jo Viņš ir dzimis un tā izveidots, ka Viņa daba var mainīties." ... Tad mēs kopā ar Ēģiptes un Lībijas bīskapiem, kuri bija sapulcējušies gandrīz simts cilvēku skaitā, sūtījām par Āriju lāstus par viņa nekaunīgo atzīšanos šajās ķecerībās kopā ar visiem viņam līdzīgajiem, kas tās atbalstīja." (Aleksandrs savai garīdzniecībai, ap 319. gadu, taken from A New Eusebius by J. Stevenson, revised by W.H.C. Frend)

Šeit mēs varam saprast, kāpēc šeit pirmoreiz pār Āriju sūtīja "lāstus". Viņš ticēja, ka Kristus ("Dieva Vārds") var mainīties. Ja mēs to salīdzinām ar to, kā mainījās "velns", šķiet, ka Ārijs uzskatīja, ka tāpat kā sātans, arī Kristus, esot iemiesojies, varēja krist (jeb grēkot). Aleksandrs šo pamatojumu sauc par ķecerību.

Aleksandrs atsaucās uz laika periodu tikai dažus gadus pēc paša strīda sākuma. Tas bija tad, kad Ārijs pirmo reizi tika padzīts no draudzes (ap m.ē. 311. gadā). Aptuveni 100 sinodes bīskapu pieņēma šo lēmumu sinodē, kuru Aleksandrs sasauca apmēram 14 gadus pirms Nikajas koncila.

Aleksandrs pamatoja, ka Dēls nevar grēkot un nevar mainīties. Tas ir pretrunā ar tam, kam ticēja Ārijs un viņa sekotāji. Tādējādi šeit mēs varam redzēt pašas diskusijas būtību. Ārija mācība uzskatīja, ka, lai arī Kristus bija Dieva Dēls, iemiesojums padarīja Viņu uzņēmīgu pret grēkiem un pārmaiņām. No otras puses, Aleksandra aizstāvētā pārliecība (tie, kuru teoloģija kļuva par to, ko mēs šodien saucam par trinitārismu) nepiekrīta šādai argumentācijai.

Nikajas koncila laikā Atanāzijs bija bīskapa Aleksandra presbiteris. Viņš bija arī lielāks teologs nekā pats bīskaps, kā arī lielā mērā veicināja Aleksandra un topošo un nākamo trinitāristu domāšanas izaugsmi. Atanāzijs bija Ārija zvērīnāts ienaidnieks. Runājot par Ārija pārliecību, Atanāzijs rakstīja (citējot Ārija "Tālijas" fragmentus): ... - "Un pēc būtības, tāpat kā visi citi, arī Pats Vārds ir mainīgs un paliek labs pēc Savas brīvas gribas, kamēr Viņš to izvēlas; bet kad tomēr Viņš grib, Viņš var mainīties, kā mēs to varam, esot ar mainīgu raksturu. „Tāpēc,” - viņš [Ārijs] saka: - „paredzēdams, ka Viņš būs paklausīgs, Dievs, zinādams, deva Viņam šo Godību, kuru vēlāk kā cilvēks Viņš ieguva, pateicoties tikumam. Tādējādi, pateicoties iepriekš zināmiem darbiem, Dievs ir piepildījies, ka Viņš kā tāds parādījās." (Atanāzijs, Izteikumi pret Ariāņiem, 1. saruna, 2. nodaļa, "Extracts from the Thalia of Arius")

Trinitārā pamatojuma idejas izveidošanas autori bija Aleksandrs un Atanāzijs. Atanāzijs tiek uzskatīts par galveno. Pēc Aleksandra nāves viņš kļuva par Aleksandrijas bīskapu. Kā šeit redzams, Atanāzijs apgalvoja, ka Ārijs ticēja, ka Dēls ir "Pats mainīgais Vārds" un paliek brīvs no grēka tikai pēc paša izvēles. Tam neticēja Atanāzijs, kuram tiek piešķirta liela nozīme Trīsvienības doktrīnas galīgajā formulējumā. Atanāziešu Ticības apliecība ir nosaukta viņa vārdā, bet tā nav viņa uzrakstīta.

Šī koncepcija, ka Dieva Dēls nevarēja grēkot, kā to pasniedza tādi cilvēki kā Aleksandrs, Atanāzijs, Sozomons un visi pārējie, kas tajā laikā turējās pie "vienas substances Dieva" teorijas, nav saskaņā ar to, ko mēs esam saņēmuši atklāsmēs caur Praviešu Gara redzējumu. Citiem vārdiem sakot, kaut arī trinitārā mācība nebija saskaņā ar Praviešu Garu, Ārijs būtu Praviešu Garam piekritis. Mēs to redzēsim skaidrāk trīspadsmitajā nodaļā.

Nikajas koncilā, šķiet, lai uzvarētu Āriju un viņa sekotājus, pieņemtā "kredo" beigās rakstīts: ... - "Un ikviens, kurš saka, ka bija laiks, kad Dieva Dēla nebija vai ka Viņš nepastāvēja pirms Viņa dzimšanas vai ka Viņš tika radīts no lietām, kas neeksistēja, vai ka Viņam ir cita būtība vai substance [no Tēva] vai ka Viņš ir radījums, vai ir pakļauts izmaiņām vai pārveidei - visus tos, tā teikt, Katoļu un Apustuliskā Baznīca nodod lāstam." (Galīgi pieņemtā Nikajas Ticības Apliecība)

Atkal tas neatbilst tam, ko esam saņēmuši caur Praviešu Gara atklāsmēm. Tās mums saka, ka Kristus varēja grēkot un tāpēc zaudēt Savas dievišķās īpašības. Tagad mēs to ļoti īsi ieskicēsim, bet nākamajās nodaļās to aplūkosim daudz sīkāk.

Nepārspējama mīlestība.

Apsverot, ka Dievs ir trīsvienība, trīsvienības aizstāvji parasti ignorē iespējamās sekas, kurām bija pakļauts Dēls pieņemot cilvēka dabu. Citiem vārdiem sakot, viņi ignorē iemiesošanos un tās iespējamās sekas Kristum. Šeit jāatceras, ka, lai gan doktrīna par trīsvienību it kā balstās uz visu, ko Svētie Raksti saka par trim Dieva individuālajām izpausmēm, galu galā tās ir tikai spekulācijas. Jāsaka arī tas, ka, ja mēs ignorējam iespējamās sekas, kad Dēls kļūst par cilvēku (piemēram, Viņa spēju grēkot un zaudēt mūžīgo esamību), tad viss vēl netiek ņemts vērā. Un tas ir pamatots secinājums.

Kas attiecas uz iemiesoto Kristu, Svētie Raksti saka: ... - "Jo mums nav augstais priesteris, kas nespētu līdzīgi just mūsu vajībām, bet kas tāpat kārdināts visās lietās, tikai bez grēka." (Ebr. 4:15)

Mums pastāv iespēja tikt kārdinātiem grēkot. Ja Jēzum nebija šāda kopīga dalība izvēlēties grēkot tāpat kā mums, tad Viņš noteikti netika "kārdināts tāpat kā mēs". Jo Jēzus pārkāpuma galīgais rezultāts, ja Viņš grēkotu, būtu tāds, ka Viņš zaudētu Savas dievišķās īpašības un tādējādi zaudētu savu mūžīgo eksistenci.

Līdzīgi kā Trīsvienības doktrīnas ortodoksālajā versijā (kuru pasludināja Aleksandrs), šodien SDA baznīcas rīcībā ir versija, ka visas trīs personas veido vienu nedalāmu Dieva būtņi. Tas nozīmē, ka šis "vienīgais" Dievs (trīsvienība vai trīsvienīgais Dievs) ir nemirstīgs. Un tas nozīmē, ka šajā teoloģijā Dieva otrā persona (jeb Dievs Dēls) nevar pārtraukt eksistenci, pat kļūstot par iemiesojumu.

Šis ir viens no galvenajiem iebildumiem, ko šodien anti-trinitārie SDA ir izvirzījuši pret Trīsvienības doktrīnu, un pie tam vēl ir viens, tikpat nopietns iebildums, saistīts ar "izpirkšanu". Tas radies tāpēc, ka Trinitārijā teoloģijā dievišķais Dieva Dēls Golgātā nenomira. Mēs to pieminējam iepriekš un izpētīsim vēl sīkāk nākamajās nodaļās. Jūs varat izlasīt interneta resursos rakstu "Kurš vai kas nomira Golgātā".

<http://www.prophecyagain.com.au/who-died-at-calvary.html>

Tieši 12. nodaļā mēs sīkāk apspriedīsim, kā Trīsvienības doktrīna ietekmē iemiesošanos un izpirkšanu.

Attiecībā uz Āriju teikto, ka Dēls savā pastāvēšanas laikā "nemainījās" (skat. iepriekš), ievērojiet šos Elenas Vaitas vārdus. Es esmu pārliecināts, ka Ārijs viņai piekristu. Viņa teica: ... - "Kā Dievu, Kristu nevarēja kārdināt vairāk, kā Viņš nebija kārdināts kopš Viņa uzticības debesīs. Bet, tā kā Kristus pazemoja Sevi cilvēka veidā, Viņu varēja kārdināt." (Ellen G. White, Manuscript Issues. 16. sējums, MR 1211 Kristus pazemošana, dienasgrāmata 1890)

Šeit mums tiek teikts, ka, tā kā Kristus Savā pirmseksistencē bija kā Dievs, Viņu nevarēja kārdināt grēks, bet pēc kļūšanas par "iemiesojumu" (cilvēku) šī situācija mainījās. Tas nozīmē, ka "iemiesojumā" Dieva dievišķais Dēls nostādīja Sevi tādā stāvoklī, kurā varētu krist (grēkot). Tas ir tieši tas pats, ko teica Ārijs.

Elena Vaita sniedz vēl svarīgu komentāru: ... - "Mūsu Kungs tika kārdināts tāpat kā cilvēks. Viņš spēja padoties kārdinājumam tāpat kā cilvēciskas būtnes. Viņa ierobežotā daba bija tīra un nevainojama, taču dievišķā daba, kas mudināja Viņu sacīt Filipam: "Kas mani ir redzējis, tas ir redzējis Tēvu," arī netika samazināta līdz cilvēcībai, un cilvēcība netika paaugstināta par dievišķu, divu dabu saplūšanas vai apvienšanās dēļ; katra no tām saglabāja savu individuālo raksturu un īpašības". (Turpat)

Šīs ir atšķirības, kas radās iemiesojuma dēļ. Savā "iemiesotajā" stāvoklī Kristus varēja tikt kārdināts un varēja grēkot, turpretī pirms tam, tas ir, savā pirmseksistencē, viņš nevarēja grēkot. Pēc tam Elena Vaita teica, ka mums nevajadzētu domāt, ka Kristum savā cilvēciskajā būtībā piemīt kritušās cilvēces grēcīgās tieksmes, taču, atkārtojot iepriekš teikto, viņa uzsvēra: ... - "Dievišķā daba apvienojumā ar cilvēka dabu padarīja Viņu spējīgu padoties sātana kārdinājumiem." (Turpat)

Tas bija tiešs iemiesošanās rezultāts. Dieva dievišķais Dēls it visā noliek Sevi mūsu vietā: ... - "Ja mēs pieņemam, ka Viņš nebija spējīgs padoties kārdinājumam, tad Viņš nevar būt ideāls piemērs cilvēkam šajā vietā, un tad Kristus pazemošanās ceļa ietekme un spēks, kurš ir tik notikumiem bagāts, nevar būt par pamācību un palīdzību cilvēkiem." (Turpat)

Elena Vaita runāja arī par sekām, ja Kristus būtu piekāpies kārdinājumiem: ... - Atcerieties, ka Kristus riskēja ar visu; " ... tāpat kārdināts visās lietās," jo viņš konflikta risināšanā bija iesaistījis pat savu mūžīgo eksistenci." (Elena G. Vaita, Ģenerālkonferences biļetens, 1895. gada 1. decembris. "Meklēju pazudušos", Lūgšanu lasīšanas nedēļa, sestdiena, 1895. gada 28. decembris)

... - "Debesis pašas par sevi tika apdraudētas mūsu izpiršanas dēļ. Atceroties to, ka Krusta pakājē pat viena grēcinieka dēļ Jēzus būtu atdevis savu dzīvi, tā mēs varam noteikt dvēseles vērtību." (Turpat)

Nevar kļūdīties tajā, ko šeit saka Elena Vaita. Kristus varēja zaudēt savu eksistenci. Ievērojiet šeit esošo atsauci uz Ebrejiem 4:15 (skat. Iepriekš)

Nav no vienas substances.

Atgriezoties pie vēstules, kuru Ārijs rakstīja Eusebijam no Nikomēdijas, viņš piebilda: ... - "Mūs vajā, jo mēs sakām, ka Dēlam ir sākums, bet Dievam nav sākuma. Tas ir mūsu vajāšanas iemesls, un tāpat vēl, ka mēs sakām, ka Viņš ir no neeksistējoša. Un mēs to sakām tāpēc, ka Viņš nav ne Dieva daļa, ne kāda būtnes sastāvdaļa. Par to mūs vajā; pārējo jūs zināt. Es atvados no jums Kungā, atceroties mūsu ciešanas, mans domubiedri Lukiān." (Teodoretā Draudzes vēsture, 1. grāmatas 4. nodaļa "Ārija vēstule Nikomēdijas bīskapam Eusebijam")

Atšķirība uzskatos starp Āriju un Aleksandru bija tāda, ka Ārijs uzskatīja, ka Dēls ir dzimis kādā mūžības brīdī, tāpēc ticēja, ka Viņam, kā atsevišķai personībai no Dieva Tēva (lai gan ticot, ka Viņš būtībā ir Dievs) Viņam ir sākums. Aleksandrs turpretī uzskatīja, ka Dēls ir "mūžīgi dzimstošs" no Dieva un (t.i., piederēja) vienai kopīgai Dieva substancei. Ārijs nevarēja atzīt, ka Dēls bija daļa no Dieva un vienlaikus saprotot, ka Dēls varētu grēkot un varētu mainīties. Šie divi uzskati ir pretrunā viens otram (tāpat kā šodien). Citiem vārdiem sakot, tā kā Dievs ir nemirstīgs un, ja kāds vēlas pateikt, ka Dēls ir daļa no šīs nemirstības, tad Viņam (Dēlam) nav iespējams grēkot, mainīties vai pārstāt pastāvēt (pārstāt būt).

Atšķirībā no tā visa, Aleksandrs uzskatīja, ka Dēls ir "mūžīgi dzimstošs" un pieder vienai Dieva substancei (vienīgajai Dieva būtībai) un tāpēc Viņam nav sākuma, kā atsevišķai personai no Tēva. Un tas viss - kas tagad ir kļuvis par galveno ortodoksālo trīsvienību - nozīmē, ka Dēls nevarēja zaudēt savu dievību vai mūžīgo eksistenci. Tāpēc trinitāristi tik ļoti vēlas teikt, ka Kristus nevarēja grēkot. Ja viņi saka, ka Viņš varēja grēkot, tad viņiem būs jāmēģina apvienot šo ticību ar pārliecību, ka Viņš nevar beigt pastāvēt (ja būtu grēkojis), kas novestu pie lielām teoloģiskām pretrunām. Tad būtu nepieciešams teikt, ka Dēls varēja grēkot, bet tas neietekmēja Viņa mūžīgo statusu. Tas, protams, nozīmētu, ka Kristus nebūtu kļuvis līdzīgs vienam no mums un ka Dievam ir viens noteikums attiecībā uz mums un cits likums attiecībā uz Dēlu. Tas Dieva raksturu nostādītu ļoti sliktā gaismā. Tas noteikti padarītu Dievu ļoti netaisnu.

Gan Ārijs, gan Aleksandrs uzskatīja, ka Dēls ir dzimis no Dieva. Protams Aleksandrs tam ticēja – tomēr Ārijs to neizskaidroja tāpat kā viņš -, un tāpēc tika skaidrots, ka viņa pretinieks kļūdās savā teoloģijā. Tas neatšķiras no tā, ko šodien trinitāristi saka par tiem anti-trinitāristiem, kuriem ir tāda pati pārliecība kā Ārijam.

Vēlreiz ņemiet vērā, kas ir ļoti svarīgi. Ārijs neteica, ka viņu vajā tāpēc, ka viņš it kā neticētu, ka Dēls ir Dievs, bet viņu vajāja tāpēc, ka Ārijs ticēja, ka kā Dēlam - Viņa personībai bija eksistences sākums. Ņemiet vērā arī to, ka Aleksandrs nekad nepārmeta Ārijam Kristus dievišķības noliegšanu. Ir ļoti svarīgi to atcerēties. SDA Pionieri nekad nav nolieguši Kristus dievību kā konfesija, pat tad, kad viņi neatbalstīja Trīsvienību. Viņi to vienkārši neizteica trinitārā izteiksmē.

Kā reiz rakstīja Džeimss Vaitis (Elenas Vaitas vīrs): ... - "Būtiskā atšķirība starp abām organizācijām [SD Baptisti un SD Adventisti] ir nemirstības jautājums. SD Adventisti tik ļoti satuvinās Trīsvienībai jautājumā par Kristus dievišķību, ka mums šeit nav aizdomas par tiesvedību." (Džeimss Vaitis, The Review and Herald, 1876. gada 12. oktobris, "Divas struktūras - attiecības starp SD baptistiem un SD adventistiem")

Ārijs noliedza, ka Dēls kā atsevišķa persona no Dieva ir vienāda ar Tēvu (tā paša vecuma), kas nozīmē, ka viņš noliedza ortodoksālo trīsvienību. Tas ir tāpēc, ka viņš noraidīja galējās spekulācijas par mūžīgo dzimšanu, vienu substanci (vienu būtni) utt., Kas padara jebkuru Dievības doktrīnu patiesi trīsvienīgu.

Šķiet, ka Ārija uzskati ir ļoti līdzīgi (pat, ja ne tādi paši), kā parasti ticēja SDA Pionieri. No otras puses, Aleksandra uzskati ir ļoti līdzīgi pašreizējai SDA teoloģijai, kas nozīmē, ka viņi (šodienas SDA) tic Kristus un Tēva mūžībai, bet tomēr nepieņem Dēla dzimšanas jēdzienu. Tā vietā viņi (šodienas SDA) saka, ka Dievs

un Kristus ir nedzimuši. Tas nozīmē, ka viņi noliedz, ka Kristus savā pirmseksistencē patiešām bija Dieva Dēls. Kā mēs iepriekš atzīmējām, Aleksandrs noteikti izsmietu šādu SDA ticību.

Piedzimušais Kristus.

Turpmākajās nodaļās mēs apspriedīsim mūsu SDA Pionieru vispārpieņemtus uzskatus, bet šeit mēs citēsim tikai Eleni Vaitu. Mēs redzēsim, ka tāpat kā agrīnā Kristietība, arī viņa ticēja, ka Kristus ir dzimis Dēls. 1895. gadā, tas ir, vairāk nekā 50 gadus pēc Dieva atklāsmju saņemšanas, viņa teica: ... - "Tika pienests pilnīgs upuris; - jo "Dievs tik ļoti mīlēja pasauli, ka atdeva savu vienpiedzimušo Dēlu", - Dievs atdeva nevis radītu dēlu, kā piemēram, eņģelus, vai adoptētu dēlu, piemēram, kā apžēlotu grēcinieku, bet gan Dēlu, kas dzimis tieši kā Tēva personības attēls, visā Viņa varenības un godības spilgtumā, kas vienāds ar Dievu autoritātē, cieņā un dievišķajā pilnībā. Viņā dzīvoja visa Dieva pilnība miesīgi." (Elena G. Vaita, Laika zīmes, 1895. gada 30. maijs, "Kristus, mūsu pilnīgā pestīšana")

Saskaņā ar Praviešu Garu, šeit jūs varat redzēt, kāpēc Kristu sauc par "Dieva vienpiedzimušo Dēlu". Tas ir tāpēc, ka Viņš ir dzimis no Dieva. Ievērojiet, ka Elena Vaita iemeslu, kāpēc Kristus ir Dieva Dēls, salīdzina ar iemeslu, kāpēc Svētajos Rakstos citus sauc par Dieva dēliem - piemēram, grēcinieku, kurš ir adoptēta persona, un eņģeli, kurš ir radīta būtne. Elena Vaita saka, ka Viņš ir Dēls, jo Viņš "ir dzimis tieši kā Tēva personības attēls". Tās ir trīs dažādas Dieva darbības (radīšana, adoptēšana un dzimšana).

Vārds "personība" ir ļoti svarīgs. Mēs pie tā atgriezīsimies vēlāk. Patiesībā tas nozīmē, ka tas, no kā kaut kas sastāv, būs tās būtība vai pamats utt.

Mācība par Kristu, kā radītu vai adoptētu Dēlu, m.ē. 1. un 2. gs. bija starp ķecerīgām mācībām. Arī Elena Vaita abus šos jēdzienus noliedz. Viņa saka, ka Kristus ir Dēls, jo Viņš ir **dzimis** no Dieva. Ja rodas šaubas, vai Elena Vaita to domāja burtiski, mums ir jāizlasa tikai viņas teiktais pēc 6 nedēļām, nākamajā publikācijā.

Viņa par to rakstīja laikrakstā "Review and Herald": ... - "Mūžīgais Tēvs, vienīgais nemainīgs, atdeva Savu vienpiedzimušo Dēlu. To, kurš tika izveidots pēc Viņa personības acīmredzamā tēla, atrāva no Savām krūtīm un sūtīja uz zemi, lai parādītu, cik ļoti Viņš mīl cilvēci." (Ellen G. White, The Review and Herald, 1895. gada 9. jūlijs. "Kalpotāju un tautas pienākumi")

Tas nav tas, ko šodien māca pašreizējā SDA Trinitārā teoloģija. Tas ir tāpēc, ka šodien tā skaidro, ka Kristus nav dzimis no Tēva, tāpēc Viņš patiesībā nav Dēls - vismaz ne savā pirmseksistencē. Tomēr, kā mēs jau iepriekš minējām, bīskaps Aleksandrs raksturoja tos, kas tic tādām lietām ir kā "ar nepietiekamu intelektuālo potenciālu" vai, citiem vārdiem sakot, "viņu intelekts ir akls".

Ņemiet vērā, ka Elena Vaita aizstāja vārdu "dzimis" (izmantots iepriekšējā paziņojumā) ar vārdu "izveidots". Citiem vārdiem sakot, šeit viņa teica, ka Kristus "ir radīts pēc sava mūžīgā Tēva personības acīmredzamā tēla", savukārt iepriekš viņa teica, ka Viņš "ir dzimis tieši kā Tēva personības attēls".

Četrus gadus vēlāk laikrakstā "Signs of the Times", atsaucoties uz to, ko Kristus teica: "Pirms Ābrahāms bija, es biju" (ļoti svarīgi atzīmēt, ka to uzrakstīja Elena Vaita gadu pēc tam, kad tika publicēta viņas "it kā" "trinitārā" grāmata "Laikmetu Ilgas") Elena Vaita teica: ... - "Šeit Kristus viņiem parāda, ka, lai arī viņi varētu domāt, ka Viņa dzīve ir bijusi mazāk par piecdesmit gadiem, Viņa Dievišķo dzīvi nevarēja skaitīt pēc cilvēku aprēķiniem. Kristus esamība pirms Viņa iemiesošanās netiek mērīta skaitļos." (Ellen G. White, Times Signs, 1899. gada 3. maijs, The Word Made Flesh)

Šeit ir ļoti spēcīgas norādes, ka, tāpat kā Ārijs, arī Elena Vaita teica, ka - kā atsevišķai personai no Dieva - Dieva Dēla personai ir sākums.

Drīz pēc 1888. gada Mineapoles Ģenerālās Konferences sesijas Elena Vaita sludināja sprediķi, kurā viņa teica: ... - "Dieva eņģeļi ar izbrīnu skatījās uz Kristu, kurš ieguva cilvēka veidolu un pazemīgi apvienoja Savu dievišķību ar cilvēci, lai kalpotu kritušajam cilvēkam. Tas bija brīnums starp debesu eņģeļiem. Dievs mums teica, ka Viņš to darīs, un mums jāpieņem Dieva Vārds, kā tas tiek lasīts. Un, lai arī mēs varam mēģināt spriest par savu Radītāju, cik ilgi Viņš pastāvēja, vai kad ļaunums pirmo reizi ienāca mūsu pasaulē, un pie tam mēs varam par to visu runāt, līdz mēs noģībstam un pagurstam no pētījumiem, tad vēl joprojām ir neierobežota bezgalība." (Elena Vaita, sprediķis, 1888. gada 1. decembris, SDA Des Moines, Aiova, "Kalpotāja attieksme pret Dieva vārdu", Sermons and Conversations, 1. sēj., 65. lpp.)

No konteksta, kad Elena Vaita runāja par "mūsu Radītāju" un "cik ilgi Viņš pastāvēja", var saprast, ka viņa domāja Kristu, nevis Dievu Tēvu. Daži var nepieņemt šādam argumentam. Neatkarīgi no šī pēdējā apgalvojuma izdarītā secinājuma, mēs no iepriekš lasītā varam redzēt, ka caur Praviešu Garu mums ir teikts, ka Kristus ir dzimis un ka Viņš ir visa "Viņa godības atspulgs un būtības attēls" visam, kas Dievu padara Dievu. Tas nozīmē, ka vienīgā atšķirība starp Tēvu un Dēlu, kā teica bīskaps Aleksandrs (*skat. iepriekš*) ir tas, ka Tēvs ir nedzimis, bet Dēls ir dzimis. Tas mums atgādina to, ko mēs esam uzzinājuši, kā Elena Vaita iepriekš teica: ... - "Kopš mūžības Tēvs un Dēls bija pilnībā vienoti. Viņi bija divi, bet tie gandrīz neatšķīrās viens no otra; **divi** kā personības, bet **viens** garā, sirdī un raksturā." (*Elena Vaita, Padomi Jauniešiem, 1897. gada 16. decembris, "Jaunais bauslis, 1. daļa"*)

Oficiālie šodienas SDA nemāca, kā teica Elena Vaita. Pēc viņas nāves viņi pieņēma trinitāro uzskatu par Kristu.

Mūsdienu oficiālā SDA teoloģija.

Saskaņā ar trīsvienības būtību SDA šodien uzskata, ka visas trīs dievišķās personības - Tēvs, Dēls un Svētais Gars - veido vienu Dievu, kuru viņi sauc par trīsvienību. Tomēr atšķirībā no ortodoksijas un atšķirībā no tā, kas mums ir teikts caur Praviešu Garu, viņi saka, ka visas trīs personības ir pilnīgi vienādas, cita starpā skaidrojot, ka katra no tām nav dzimusi (nedzimušas - nav radušās reprodukcijas procesā.). Lai arī tas var robežoties ar triteismu (trim dieviem), viņi tomēr saka, ka viņi katrs dzīvo vienā trīsvienībā, ko viņi sauc par Dievu. Tas padara mūsu konfesiju par trīsvienīgu. SDA savā grāmatā "Septītās Dienas Adventisti tic" norāda: ... - "Ir viens Dievs: Tēvs, Dēls un Svētais Gars, trīs mūžīgu Personu savienība (*SDA tic ... Bībeles 28 pamatmācību izklāsts. 2. punkts.*)

Tad šajā grāmatā aprakstīta šī "viena Dieva" vienotība, paskaidrojot: ... - "Dievs ir nemirstīgs, visspēcīgs, visu zinošs, pāri visam un vienmēr klātesošs. Viņš ir bezgalīgs, cilvēka prātam neaptverams, tomēr iepazīstams, pateicoties Viņa pašatklāsmei. Dievs, kurš ir mīlestība, ir mūžīgi cienīgs, lai Viņu godātu, pielūgtu un Tam kalpotu visa radība." (*Turpat*)

Ņemiet vērā, ka šo vienotību "viens Dievs" (trīsvienība) atzīst par "nemirstīgu". Tas ir ļoti svarīgi, jo tiek teikts, ka šis "viens Dievs" (šis trīskārtīgais Dievs) nekad nevar beigt pastāvēt. Tāpēc Trinitārās domāšanas ietvaros Dēls nevar pazaudēt vai zaudēt savu mūžīgo eksistenci – līdz ar to, Viņš arī nevar nomirt. Vai Elena Vaita piekristu šādai argumentācijai? No tā, ko mēs nupat lasījām iepriekš, kā arī iepriekšējās nodaļās, atbildei jābūt "nē", tāpēc ir plaša starp pašreizējo SDA teoloģiju un Elenas Vaitas rakstiem. Par to vairāk runāsim nākamajās nodaļās.

Alonzo T. Džonss apkopo.

A.T. Džonss savā grāmatā "Divas republikas" apkopoja ticības atšķirību starp Āriju (tagadējiem antitrinitāristiem) un Aleksandru (tagad trinitāristi), kā parādīts viņu vēstulēs, kuras citētas Teodora stāstā (*skat. iepriekš*), viņš raksta: ... - "No šiem pretējo pušu izteikumiem izriet, ka, izņemot vienu punktu, abi viedokļi bija identiski, tikai skaidroti dažādos veidos. Vienīgā atšķirība bija tā, ka Aleksandrs uzskatīja, ka Dēlu ir dzemdīnājis pati Tēva būtība, un tāpēc viņam ir viena būtība ar Tēvu, savukārt Ārijs uzskatīja, ka Dēlu ir dzemdējis Tēvs, bet ne no viņa būtības, bet gan no nekā; bet, kad viņš piedzima tādā veidā, viņš bija un paliek tieši tāds pats kā Tēvs."

... - "Tā paša iemesla dēļ tas, vai Dieva Dēlam ir **tāda pati** būtība vai tikai **līdzīga** būtība ar Tēvu, bija strīdīgs jautājums. Strīds risinājās grieķu valodā, un, kā saka grieķu valodā, viss jautājums tika samazināts līdz vienam burtam. Aleksandra pārliecības vārds ir "Homoousion". Vārds, kas pauž Ārija pārliecību, ir "Homoiousion". Vienam no vārdiem ir divi "i", bet otram ir tikai viens; bet kāpēc vienam no vārdiem vajadzētu vai nevajadzētu būt šim papildu "i", neviena no pusēm nevarēja precīzi noteikt." (*A.T. Džonss, Divas republikas, 160. lpp., XIV. Nodaļa "Katoļu ticības nodibināšana"*)

Šī, pēc Džonsa domām, ir atšķirība viedokļos starp Āriju un Aleksandru. Runa ir par to, vai Tēvs un Dēls bija viena un tā pati substance (būtība). Un tieši par to Raksti pilnīgi klusē. Tāpēc visi secinājumi var būt tikai minējumi. Varbūt E.J. Vagoners pareizi apkopoja visu situāciju: ... - "Ceturtajā gadsimtā Aleksandrijā izcēlās strīdi par Trīsvienību. Šīs pilsētas presbitera Ārija viedokļi bija pretēji pilsētas bīskapa Aleksandra viedoklim. Visticamāk varam droši teikt, ka neviena no pusēm nebija pareiza, jo debates bija par DIEVA būtību, kuru cilvēks nevar definēt." (*E.J. Wagoner, Bībeles atbalss, 1893. gada 15. oktobris, "Reliģiskie boikoti"*)

Varbūt tas izsaka visu, it īpaši mūsdienu SDA teoloģijā. Citiem vārdiem sakot, mums vajadzētu ticēt tikai tam, ko Dievs ir atklājis, nevis spekulēt ar to, par ko Viņš ir izvēlējis klusēt.

Antiohija pret Aleksandriju.

Ārija un Aleksandra uzskatu atšķirība ir galvenā atšķirība starp to, ko bieži sauc par Antiohijas teoloģiju, un Aleksandrijas teoloģiju. Tātad Antiohijas teoloģija ir tā, ko varētu saukt par piezemētu, burtisku, tikai no Svētajiem Rakstiem - tātad nealegorisku teoloģiju, savukārt Aleksandrijas teoloģija bija filozofiskas alegoriskas spekulācijas. Šķiet arī, ka Antiohijas laika domātāji, baidoties no galējībām savās pārdomās par Dieva trīs izpausmju vienotību, pārdomāja, kā viņu secinājumi ietekmēs citas Bībeles mācības. Piemēram, kādas būtu iemiesošanās sekas. Antiohijas teoloģijā liela uzmanība tika pievērsta Kristus "cilvēciskajai" dabai un iemiesojumam.

Runājot par Lukiānu no Antiohijas, jāpiebilst, ka viņa Bībeles tulkojums un tās izpratne, pēc daudzu domām, ir ar "puristisku" skatījumu (purisms: priekšmeti tiek parādīti kā elementāras formas bez sīkajām detaļām).

Bendžamins Vilkinsons atzīmēja: ... - "Kas satrauca Lukiāna prātu, kurš tajā laikā bija apmēram divdesmit piecus gadus vecs, bija piedāvātie filozofiskie pamatojumi, kurus atbalstīja Romas bīskaps ar savu teoloģisko viedokli par Dievu." (Bendžamins Džordžs Vilkinsons, Ph.D., Triumfējošā Patiesība, 48. lpp., Lūciāns un Baznīca Sīrijā, 1944. gads)

Tas ir tas pats "filozofiskais pamatojums", ko izteica "Romans bīskaps" toreiz un kas tagad ir kļuvis par ortodoksālo Trīsvienības doktrīnu. Tas ietver Dēla "mūžīgo dzimšanu" un pamatojumu, ka viņi abi ir viena un tā pati Dieva nedalāmā viela (substance). Jēdziens "dzimšana", kā mēs redzējam no iepriekš minētā, bija vienīgais kopsaucējs starp šiem abiem anti-trinitāristu un topošo un nākošo trinitāristu uzskatiem, kaut arī šajā jēdziena skaidrojumā pastāvēja atšķirības. Abas puses atzina, ka Kristus (pirms iemiesošanās) patiešām bija jau iepriekš eksistējošais Dieva Dēls.

Tā tas bija arī SDA Pionieriem pirms Trīsvienības pieņemšanas. Tikai pēc tam, kad tika pieņemta Evaņģēliskās kristietības Trīsvienības doktrīna (trīs nedzimušas personas vienā Dieva būtībā), mūsu konfesija aizmirsa patieso Kristus Dēlu. Pirms tam SDA Pionieru laikā Kristus kā Dēls bija visaugstākajā cieņā. To redzēsīm vēlāk, tuvāk apskatot SDA ticību 1900. gadu sākumā.

Lukiāns bija Antiohijas teoloģijas skolas vadītājs. Viņš tiek pieminēts ar Svēto Rakstu tulkošanas precizitāti, kā arī par burtisko interpretāciju bez pārmērībām. Viņš patiešām iztulkoja visu Bībeli, kas pazīstama kā "Lucian Recension", kuru papildus tam, ko parasti lietoja viņa laikā dzīvojošie kristieši, Džeroms izmantoja arī latīņu Vulgātas sastādīšanā. Tas, ko mēs arī droši zinām, ir tas, ka Ārijs bija Lukiāna students, tāpēc Ārijs savu draugu Eusebiju no Nikomēdijas nosauca par "mans domubiedrs Lukiānists". (skat. Iepriekš)

Desmit gadu laikā, kad Diokletiāns vajāja kristiešus (303–313 m.ē.), Lukiāns tika arestēts un spīdzināts, taču viņš neatteicās no savas ticības. Galu galā viņam tika izpildīts nāvessods un viņš kļuva par mocekli. Dzīves laikā viņš uz laiku tika padzīts no baznīcas, bet līdzīgi, kā vēlāk notika ar Āriju, viņš noslēgumā tika atjaunots. Un vēl šķiet, ka viņa uzskati bieži tiek kļūdaini saistīti ar Antiohijas bīskapa Pāvila no Samosatas (m.ē. 260. – 269.g.) uzskatiem.

B.G.Vilkinsons savas grāmatas nodaļā "Apustuliskā izcelsme" rakstīja: ... - "Ar šiem vārdiem vēsturnieks Ņūmens precīzi apraksta atšķirību starp Antiohijas teoloģiju un Aleksandrijas teoloģiju: ..." Ceturtā gadsimta lielajos kristoloģiskajos strīdos un turpmākajos gadsimtos Aleksandrija un Antiohija vienmēr bija antagonistiski noskaņotas. Aleksandrija pārstāv mistisku transcendentālismu un veicina alegorisku Rakstu interpretāciju: tajā pašā laikā Antiohija uzstāja uz gramatiskā un vēsturiskā Rakstu interpretāciju un neizjuta nekādu vēlēšanos sekot mistiskiem domāšanas veidiem." (Bendžamins Džordžs Vilkinsons, Ph.D., Triumfējošā Patiesība, Apustuliskā izcelsme, 25. lpp., 1944. gads)

Viņš arī nākamajā nodaļā teica: ... - "Aizsargājot tīrās kristietības doktrīnas, Sīrijas baznīcas bija šausmās par patvaļību, ko daudzi tā dēvētie kristīgie skolotāji bija atļāvušies attiecībā uz Rakstiem un sacēlās pret izveidotajām gnosticisma doktrīnām, kuras radās atkritušās Aleksandrijas baznīcas izmainītajā kristietībā. Antiohijas skola sacēlās pret Aleksandrijas Svēto Rakstu eksegēzi un izveidoja daudz kritiskāku metodi." (Bendžamins Džordžs Vilkinsons, Ph.D., Triumfējošā Patiesība, 48. lpp., Lukiāns un Baznīca Sīrijā, 1944. gads)

Tiešsaistes enciklopēdijā "Wikipedia" šis komentārs ir izteikts: ... - "Arī mūsdienās ir tādi, kas ievēro tos pašus pamata uzskatus un ideālus kā Lukiāns, un šodien viņi turpina viņa mantojumu veicinot pareizu Bībeles izpēti un tās precizitāti. Viņi arī pilnībā noraida Aleksandrijas mācības kopā ar Trīsvienības jēdzienu, un tas no viņa mācības un Ārija mācekļu mācības skaidri parāda, ka viņš (Lukiāns) bija pret." ([Vikipēdijas enciklopēdija, Lukiāns no Antiohijas](#))

Tiešsaistes Romas katoļu enciklopēdija to izsaka šādi: ... - "Par Lukiāna dzīvi ir zināms ļoti maz, lai gan maz cilvēku ir atstājuši tik dziļu nospiedumu kristietības vēsturē. Viņa uzmanība bija koncentrēta uz pretestību Aleksandrijas alegoriskajām tendencēm. Viņš pilnībā noraidīja šo sistēmu un ierosināja Rakstu burtiskās interpretācijas sistēmu Austrumu baznīcā, kura tur dominēja ilgu laiku. ([viens no ievērojamākajiem mūsdienu pētniekiem ir Gvatkins, un savā darbā "Pētījums par Ariānismu" par to rakstīja, izd. Londonā, 1900. gadā](#)) Teoloģijas jomā praktiski visu rakstnieku prātos viņam (Lukiānam) ir neapskaužama reputācija, ka viņš (Lukiāns) ir to viedokļu patiesais autors, kuri pēc tam izpaudās Ārija ķecerībās." ([Romas katoļu tiešsaistes enciklopēdija par Antiohijas Lukiāna jauno atnākšanu](#))

Grāmatas "Triumfējošā Patiesība" 50. lappusē nodaļā, kurā Bendžamins Vilkinsons stāta par Lukiānu, viņš izdara šādu novērojumu: ... - "Protestantu konfesijas ir veidotas uz Grieķu Jaunās Derības rokrakstiem, ko dažreiz sauc arī par Textus Receptus vai Saņemto tekstu ([Received Text](#)). Šī ir Grieķu Jaunā Derība, no kuras Apustuļu Grieķu rokraksti ir tulkoti angļu, vācu, holandiešu un citās valodās. Tumšajos viduslaikos "Received Text" ārpus Grieķu baznīcas faktiski nebija zināms. To Kristīgajā pasaulē atjaunoja lielā zinātnieka Roterdamas Erasmus darbi. Ir maz zināms fakts, ka Lukiāns bija īstais "Received Text" redaktors. Neviens no Lukiāna ienaidniekiem neatzīst viņu par šī tulkojuma redaktoru. Mums ir jāsaprot, ka ne Lukiāns, ne Erasmus, bet drīzāk apustuļi, sarakstīja grieķu Jauno Derību. Tomēr Lukiāna laiki bija atkrišanas laikmets, kad samaitātības straume mēģināja sistemātiski iznīcināt gan Bībeles rokrakstus, gan Bībeles teoloģiju." ([Bendžamins Vilkinsons, Triumfējošā patiesība, 50. lpp., Lukiāns un Baznīca Sīrijā 1944. gadā](#))

Vilkinsons turpināja, paskaidrojot saviem lasītājiem: ... - "Origens no Aleksandrijas koledžas uzrakstīja savus Bībeles izdevumus un komentārus, kuri kļuva par drošu patvērumu visām kļūdām, un sagrozīja To ar filozofiskiem pamatojumiem, ieviešot kazuistiku un melus. Bet Lukiāna nepārspējamie panākumi šo Dievišķo Rakstu pārbaudē, sargāšanā un pārsūtīšanā atstāja mantojumu, par kuru visām paaudzēm būtu viņam jāpateicās." ([turpat](#)).

Vēl viens autors, kurš uztvēra šo teoloģisko debašu notikumu garu, bija S. N. Haskels: ... - "Kristīgo pasauli plosīja teoloģiskās frakcijas. Aleksandrija, filozofisko pētījumu centrs, bija arī teoloģiskās darbības centrs. Šeit visspēcīgāk bija jūtama Grieķijas ietekme. Vienas frakcijas vadītājs bija arhidiakons Atanāzijs un vēlākais Aleksandrijas bīskaps, savukārt viņa pretinieks Ārijs bija presbiteris tajā pašā pilsētā..."

... - "Pagānisms un kristietība tikās kaujas laukā, kad Konstantīns cīnījās par Romas troni; vēl pagānisms un kristietība satikās nāvējošākā konfliktā Aleksandrijā, kur blakus stāvēja kristīgās un pagāniskās skolas. Tieši tādi cilvēki kā Origens un Klements, un citi atzītie Baznīcas tēvi, pieņēma Grieķu filozofiju un Bībeles studijās izmantoja tās pašas metodes, kas bija izplatītas Homēra un citu Grieķu rakstnieku pētījumos. Viskritiskākā mācība izveidojās Aleksandrijā. Tas bija sajaukšanās rezultāts starp Kristus mācītajām patiesībām un Grieķu viltus filozofiju. Tas bija mēģinājums interpretēt Svētos Rakstus ar cilvēka intelektu, ar Platona filozofijas atdzīvināšanu. Šie skolotāji, ieviešot Grieķu filozofiju skolās, kuras nomināli bija Kristīgas, pavēra ceļu teoloģiskām pretrunām, kas satricināja Romas valsti un beidzot atklāja netaisnības noslēpumu." ([S.N. Haskels, Daniēla vēsture, 261. lpp., 16. nodaļa, Ļaunuma noslēpums, 1908](#))

Tieši šis sākotnējais Aleksandrijas skolu sagrozījums noveda pie tā, kas vēlāk kļuva par Trīsvienības galējām spekulācijām. Tieši šai teoloģijai (ar tās galējībām) bija jākļūst par atbalstu strauji augošās Romas Katoļu Baznīcas uzskatiem. Tātad, tā izauga par atkritēju kristietību. Tikai tad, kad mēs saprotam šīs lietas, mēs varam pilnībā novērtēt Daniēla grāmatas pravietojumus, īpaši Daniēla 8.nodaļas pravietojumu, kas runā par nelielā raga parādīšanos (izaugšanu) no Grieķijas ([...Tad āzis kļuva pārmērīgi liels...uzauga četri skaisti un ievērtības cienīgi ragi ...no viena no tiem izcēlās mazs radziņš...\(Dan.8-8:9\)](#)) Tieši šī cilvēciskā filozofija ([patiesībā Grieķu filozofija](#)) sagrozīja Dieva Vārda ([Svēto Rakstu](#)) patiesību. Kā redzēsīm nākamajā nodaļā, bija nepieciešams likvidēt (izraut) tos, kuri iebilda pret šiem sagrozījumiem.

Devītā nodaļa. Trinitārisma pieņemšana kristietībā. Turpinājums sekos...